

NOWE KSIĄŻKI Z POLSKI

Newsletter nr 5

grudzień 2020 - luty 2021

MACIEJ BIESZCZAD

ULEWA

WYDAWNICTWO Oficyna Wydawnicza Atut
i Instytut Literatury
Wrocław-Kraków 2020

STRONY 152

ISBN 978-83-7977-542-2

OPIS

Prozatorskie debiuty poetów nie zawsze kończą się powodzeniem. Szczęśliwie w przypadku Macieja Bieszczada nic takiego się nie wydarzyło. Jego debiutancka książka na uwagę zasługuje przede wszystkim ze względu na doskonałą formę. Choć sam autor nazywa „Ulewę” zbiorem opowiadań, to chyba najtrafniej byłoby ją nazwać powieścią punktów widzenia, sytuuje się ona bowiem gdzieś nieopodal eksperymentów francuskich autorów nouveau roman – opowiadania czwórki bohaterów odstawiają przed czytelnikiem głębsze warstwy tej samej historii. Ale patronem powieści jest tak naprawdę Fiodor Dostojewski, którego można odnaleźć w „teologicznych” w swym charakterze dialogach, najważniejszym zaś jej bohaterem jest Biblia, która determinuje losy Zbigniewa, Bronki, Marka i Andrzeja. Wersety biblijne oświetlają w nich to, co chcieliby ukryć.

MAŁGORZATA BORYCZKA

O PERSPEKTYWACH ROZWOJU MAŁYCH MIASTECZEK

WYDAWNICTWO Nisza
Warszawa 2021

STRONY 152

ISBN 978-83-66599-17-8

OPIS

Jak przedstawia się obyczajowość mieszkańców małego miasteczka gdzieś w Polsce przed 2020 rokiem w epoce przedcovidowej? Debiutancki zbiór opowiadań Małgorzaty Boryczki układa jej obraz w kolejnych częściach niczym puzzle: wspomnienia historii rodzinnych w relacji ojciec-syn („Kominek”), wspólne dla danego pokolenia toposy („Karel Gott”) czy historie sąsiedzkich waśni („Raport”). Obraz ten nie jest malowany jasnymi barwami – opisywana zbiorowość składa się z osób, dla których małomiasteczkowe więzi, zawsze bliższe niż anonimowość wielkiego miasta, a także rodzina czy zwyczaje nie są źródłem siły, porządku czy poczucia bezpieczeństwa. Aspiracje bohaterów wpisują się w kontekst szybkiego rozwoju kraju i związanych z nim przemian obyczajowych, stymulowanych rosnącą konsumpcją dóbr wszelkiego rodzaju i sprawdzających się w gruncie rzeczy do weryfikacji zwyczajów i ról społecznych, które są spoiwem tak dla dużych, jak i małych społeczności. Wartka narracja, ironia, wnikliwość obserwacji to atuty tego zbioru.

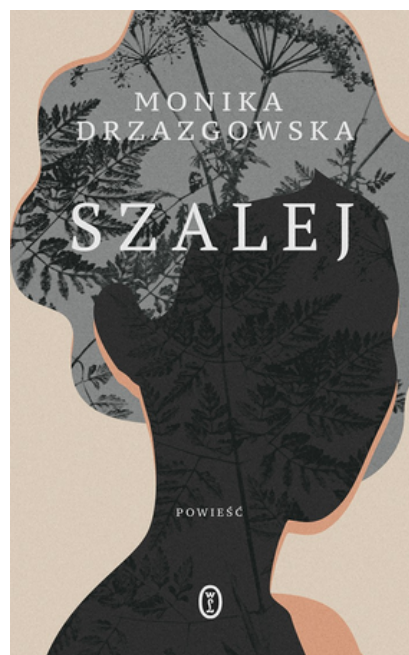
MONIKA DRZAZGOWSKA

SZALEJ

WYDAWNICTWO Wydawnictwo Literackie
Kraków 2021

STRONY 382

ISBN 978-83-08-07050-5

OPIS

„Szalej” to powieść o dorastaniu i zarazem historia kobiety dojrzałej. Wnikliwa introspekcja postaci, analiza lęków i emocji towarzyszących, najpierw małej Zosi, a później już Zofii, w zmaganiach z codziennością, w podejmowaniu ważnych życiowych wyborów. W odkrywaniu prawdy o sobie bohaterka angażuje kobiety z najbliższego kręgu: wszystko-wiedzącą i apodyktyczną babkę, chłodną emocjonalnie i zagubioną matkę, walczące o własne małe szczęścia ciotki. Z iście proustowską wnikliwością opisuje szczęśliwe dzieciństwo spędzone na wsi. Otoczeniu przygląda się z ciekawością i zachwytem właściwym dziecku, nieraz patrzy jak gdyby przez szkło powiększające, dzięki któremu wiele szczegółów widzi bardzo dokładnie. Język zaskakuje lekkością. Drzazgowska ze słów tworzy barwne obrazy zachwycające intensywnością oraz przepełnione czułością dla świata, który przeminął. Afirmuje rzeczywistość, nie pomijając przy tym brzydoty czy szarości. To warty odnotowania debiut na polskiej scenie literackiej.

TOMASZ GRZYWACZEWSKI

WYMAZANA GRANICA.

ŚLADAMI II RZECZPOSPOLITEJ

WYDAWNICTWO Czarne
Wołowiec 2020

STRONY 368

ISBN 978-83-8191-111-5

OPIS

Tomasz Grzywaczewski opublikował dotychczas kilka książek reportażowych, najczęściej będących efektem podróży, przede wszystkim zagranicznych, na Wschód. Tym razem podróż odbywa się szlakiem wyznaczonym przez dawną granicę II Rzeczypospolitej. Poznajemy historie mieszkańców terenów (przy)granicznych, miejscowych, przesiedleńców, zessańców, historie zawiłe, nierzadko dramatyczne. Ich losy przecinają się, przenikają, dopełniają. Bohaterami są Polacy, Niemcy, Kaszubi, Rosjanie, Czesi, Ślązacy, Słowacy, Rusini i in. To im Grzywaczewski oddaje głos, wsłuchując się w opowieści o kształtowaniu czy poszukiwaniu tożsamości przebiega na różne sposoby. Sam autor wyznaje: „w tej [...] podróży najważniejsze nie są kamienne słupy, ale żywi ludzie. I to właśnie o nich - mieszkańcach pogranicza tworzących wielonarodową mozaikę II Rzeczypospolitej, jest ta opowieść”. Książce towarzyszy projekt internetowy granice2rp.pl.

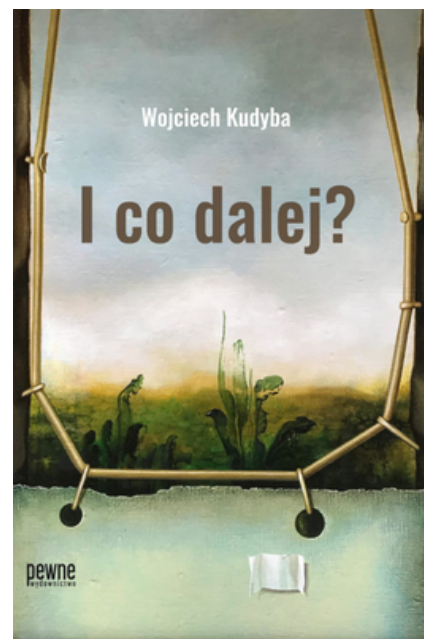
WOJCIECH KUDYBA

I CO DALEJ?

WYDAWNICTWO Pewne Wydawnictwo
Kielce 2020

STRONY 186

ISBN 978-83-63518-38-7

OPIS

Niepozorni, zwykli, szarzy – takimi epitetami można by określić bohaterów najnowszych opowiadań Wojciecha Kudyby zawartych w zbiorze „I co dalej?”. Próbują przetrwać, związać koniec z końcem, sprostać wyzwaniom, jakie stawia przed nimi rzeczywistość. W ich zagałowanych życiorysach odbijają się wydarzenia z najnowszej historii Polski. Jednak to właśnie im pisarz oddaje głos, pieczołowicie wstępuje się w snute przez nich opowieści, z niezwykłą dozą empatii rysując ich portrety: samotnej matki, która usiłuje pogodzić pracę i wychowanie dzieci, dwóch starszych kobiet przyjmujących swoją niedołężność z dystansem, mężczyzny oszukanego przez piramidę finansową. Autor nie unika pytań o kwestie kluczowe – sens ludzkiej egzystencji i doświadczenie śmierci. Kudyba w swoich błyskotliwych, formalnie zróżnicowanych opowiadaniach, nawiązuje do klasyki światowej prozy i porusza najczulsze struny czytelniczej wrażliwości.

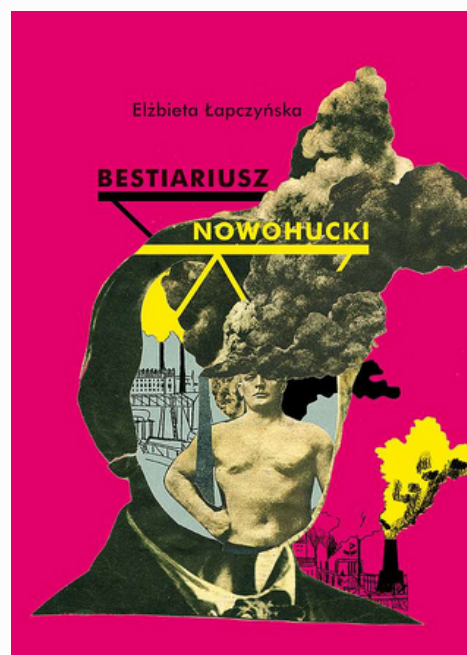
ELŻBIETA ŁAPCZYŃSKA

BESTIARIUSZ NOWOHUCKI

WYDAWNICTWO Biuro Literackie
Stronie Śląskie 2020

STRONY 132

ISBN 9788366487284

OPIS

Nowa Huta powstała jako robociarska dzielnica wykwitła w stalinowskiej Polsce przeciwko inteligenckiemu, uniwersyteckiemu Krakowowi. Budziła podziw za sprawą przemysłanej architektury i urbanistyki. Wkrótce zaczęto dostrzegać hotele robotnicze z ich rozpustą, pijaństwem i beznadziejnością wizji przyszłości. Wreszcie pojawiała się narracja Dzielnych Obrońców Krzyża – nie udało się komunistom zastąpić Boga domem kultury. Dziś Nowa Huta to krakowska Dzielnica Nostalgii. I na tym tle trzeba czytać „Bestiariusz nowohucki” Elżbiety Łapczyńskiej, która roztacza przed oczyma czytelnika nieco surrealistyczną, oniryczną, osobną, wciągającą, acz pewnie i odpychającą niektórych wizję tej części miasta. Zaskakującą swoją odkrywczością i świeżością. Kto lubi oniryzm, na rzecz którego w toku opowieści porzuca się realizm opisu, ten znajdzie w „Bestiariuszu” ciekawą lekturę.

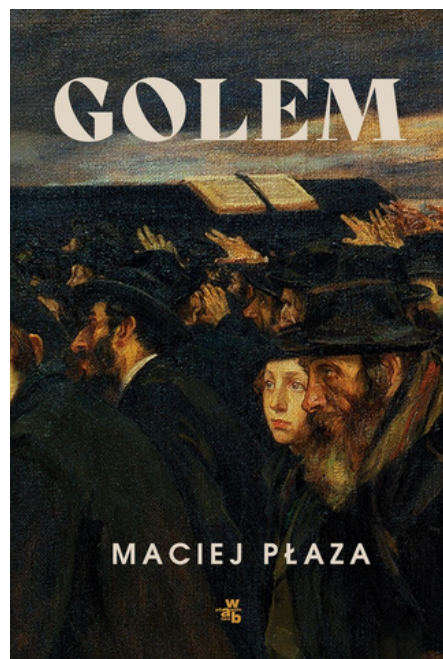
MACIEJ PŁAZA

GOLEM

WYDAWNICTWO W.A.B. / GW Foksal
Warszawa 2021

STRONY 320

ISBN 978-83-280-8511-4

OPIS

W swojej trzeciej prozatorskiej książce Maciej Płaza przenosi czytelnika do położonego na Podolu fikcyjnego żydowskiego miasteczka. Początek XX wieku to dla lokalnej społeczności żydowskiej czas rosnącego niepokoju, dodatkowo nasilonego przez pojawienie się w Liściskach nieznanego przybysza. Głuchy, niemy, pokraczny olbrzym, który nie wiadomo skąd przybył ani jak się nazywa – wydawałoby się, że to właśnie on jest tytułowym golemem. Okazuje się jednak, że jest inaczej. Rafael bowiem posiada duszę najczystsza. Staje się on przewodnikiem po hermetycznym chasydzkim świecie. Dzięki niemu czytelnik poznaje mieszkańców sztetla, których trapią liczne konflikty: wewnętrzne, religijne, społeczne i etniczne. „Golem” to powieść pełna mistycyzmu, objawiającego się zarówno w warstwie językowej, jak i fabularnej.

URSZULA ZAJĄCZKOWSKA

PIACH

WYDAWNICTWO Warstwy
Wrocław 2020

STRONY 64

ISBN 978-83-65502-60-5

OPIS

Po bardzo dobrym, uhonorowanym Nagrodą Kościelskich tomie „minimum”, trafia do rąk czytelników kolejny zbiór wierszy Urszuli Zajączkowskiej, która łączy twórczość literacką z pracą naukową botanika. Ta praca z kolei determinuje sposób patrzenia na otaczający świat. Jej wiersze, także te najnowsze, są poetycką opowieścią o współistnieniu człowieka i innych organizmów żywych, o różnych wymiarach życia biologicznego, refleksją na temat rozkwitu, rozkładu, przemijania. Poetka w nowym tomie używa języka nie tak lapidarnego jak w poprzedniej książce, ale wciąż skondensowanego, a przy tym eksperymentalnego, wspartego jak gdyby na lekturze wierszy Białoszewskiego. Nowe utwory są w swoich wymiarze metafizyczne, oparte częstokroć na kontemplacji detalu, żywego bądź obumarłego.

W ubiegłym roku autorka otrzymała Nagrodę Literacką Gdynia za eseistyczną refleksję o świecie przyrodniczym ujętą w tomie „Patyki, badyle”.

FILIP ZAWADA

PSY POCIĄGOWE

WYDAWNICTWO SIW Znak
Kraków 2021

STRONY 200

ISBN 978-83-240-6166-2

OPIS

Literatura polska w ostatnim czasie ma szczęście do muzyków, którzy z powodzeniem próbują swych sił w prozie. Najlepszym tego przykładem dwa znakomite zbiory opowiadań Pawła Sottysa. Filip Zawada – znany z popularnego na początku XXI wieku zespołu Pustki – również zdążył zaznaczyć swoją pozycję na literackiej mapie Polski – najpierw jako poeta, a w ostatnich latach jako prozaik. Jego powieść „Rozdeptałem czarnego kota przez przypadek” znalazła się w finale Nagrody Nike. „Psy pociągowe” to rzecz zupełnie inna – trudno nazwać ją powieścią, to raczej zbiór impresji, pozor- nie błahych, często anegdotycznych lub aforystycznych, które ostatecznie jednak okazują się nie tyle książką drogi (bohater podróżuje tu bez końca pociągami), lecz przede wszystkim poruszającą medytacją o utracie niena- rodzonego dziecka.

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

OSOBA KONTAKTOWA Jakub Paczeński
j.paczesniak@bookinstitute.pl

POZOSTAŁE PROGRAMY IK SKIEROWANE DO TŁUMACZY:

PROGRAM TRANSLATORSKI © POLAND Elżbieta Wierzchowska-Ziobro
e.wierzchowska@bookinstitute.pl

SAMPLE TRANSLATIONS © POLAND Elżbieta Wierzchowska-Ziobro
e.wierzchowska@bookinstitute.pl

KOLEGIUM TŁUMACZY Łucja Gawkowska
l.gawkowska@bookinstitute.pl